

تقویم محلی آذربایجان شرقی ثبت ملی شد

مدیرکل میراث فرهنگی و گردشگری آذربایجان شرقی از ثبت «گاه شمار محلی آذربایجان شرقی» در فهرست میراث ناملموس آثار ملی کشور خبر داد.

گاه شمار آذری، آیینی مقدس برای زمان سنجی

تقویم محلی آذربایجان شرقی ثبت ملی شد

مدیرکل میراث فرهنگی و گردشگری آذربایجان شرقی از ثبت «گاه شمار محلی آذربایجان شرقی» در فهرست میراث ناملموس آثار ملی کشور خبر داد.

به گزارش خبرگزاری فارس از تبریز، تراب محمدی ظهر امروز در گفت و گو با خبرنگاران اظهار کرد: آیین ها و رسوم مردم آذربایجان شرقی از دیرباز با رویدادهای طبیعی و کیهانی همراه بوده و با توجه به طلوع و غروب ستارگان، حرکات خورشید، ماه و دیگر اجسام سماوی سنجیده می شدند.

وی مهم ترین شاخص این دانش و گاه شمار را باورها و اعتقاداتی دانست که مردم با آنها عجین شده اند و افزود: در گذشته مردم بر اساس این تقویم، برنامه ریزی فعالیت های اقتصادی و فرهنگی خود را انجام می دادند.

وی بیشتر رسوم و آداب محلی را بر اساس همین گاه شمار دانست و تشریح کرد: در این تقویم، هنگامی که فصل بهار آغاز می شود، روز 25 فروردین (در تقویم محلی نیسان)، مردم در تمام نقاط آذربایجان شرقی منتظر آمدن باران می مانند.

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان یادآور شد: در آذربایجان شرقی گاه شمار و حساب و کتاب سال، ماه و ایام در میان روستائیان مرتبط با نوع معیشت ایشان اعم از کشاورزی، دامداری و شرایط اقلیمی است که دانش و تجربه انسانی نیز در این زمینه دخیل بوده است.

محمدی با اشاره به اینکه این گاه شماری نیز همچون سایر تقویم ها بر چهار فصل سه ماهه متکی است و هر یک از فصول و ماه ها نام خاصی برای خود دارند، اظهار کرد: فصل ها در این زبان به ترتیب یاز (بهار)، یای (تابستان)، پائیز (پاییز) و قش (زمستان) نامیده می شوند.

وی افزود: هر یک از ماه ها نیز در میان مردم تقسیماتی همچون چهار روز اول فروردین (به نماد چهار فصل سال و بر اساس در نظر گرفتن شرایط جوی) و 10 روزه یا دهلیزه (ده روز اول فروردین) دارند که طی این ایام هوا رو به سردی می گراید.

محمدی تشریح کرد: «171#& گنجی قیران» (سرماي اواسط اردیبهشت که موجب مرگ و میر بزه می شود)، «171#& یابین قیخ بشی» (چهل و پنجم تابستان و اوج گرما)، «171#& قویروق دوغدی» (171#&، «کلوز»؛ چله کوچک و چله بزرگ، چار چار، اوغری نفس و دوغری نفس نیز از دیگر تقسیمات و روزهای این تقویم هستند.

این مقام مسئول هر یک از این ایام و ماه ها را ضمن داشتن معانی و مفاهیم خاص، دارای داستان ها، باورها و اعتقاداتی نیز در بین مردم عنوان کرد و گفت: در آذربایجان شرقی، ماه های قمری را «171#& ملت آیلاری» (ماه های ملت) و ماه های شمسی را «171#& دولت آیلاری» (ماه های دولتی) می خوانند.

محمدی یادآور شد: در روستاها تقویم زراعی و دامداری که از یک نوع تقویم محلی نشأت گرفته براساس فصول و شرایط جوی تهیه شده است همچنین در گذشته معمولا افراد باسواد و قرآن خوان ها تقویم نامه هجری و قمری را به مردم یاد می دادند.

وی با تاکید بر اینکه این نوع گاه شماری در اغلب نقاط آذربایجان شرقی با تفاوت بسیار کم مرسوم بوده است، تصریح کرد: هرچند در دو سه دهه اخیر گاه شماری های محلی جای خود را به تقویم رسمی داده اند اما در نقاط عشایری و روستایی کم و بیش این میراث معنوی همچنان دایر است.

محمدي با بيان اينكه هنوز گاه‌شماری محلی در زندگی اجتماعی و فرهنگی مردم تاثیر قابل ملاحظه‌ای دارد، اظهار کرد: با ثبت ملی این آیین، اقدامات و راهکارهای حفاظتی همچون مستندسازی، تحقیق، حفظ وضع موجود، حمایت، ترویج، ارتقاء و احیاء در رابطه با #171;گاه شماری محلی آذربایجان شرقی" انجام خواهد گرفت.